

Svět křížových výprav

Úvod do terminologie:

- Křížák/křížová výprava:

Peregrinatio/Peregrinus/Crucesignatus

- Zeměpisný obzor:

Svatá země

Pyrenejský poloostrov

(reconquista)

Slované v Pobaltí

Prusové

Albigenští

Husité

Turci

...

Nacisté

Prolog (1071–1095)

- Spory mezi šíity a sunity
(Seldžučí Turci se hlásí k sunitské větvi)
- Kilitsch Alp-Arslan vyhlásil tažení do Egypta
- Požádal císaře Romana IV. o volný průchod
- Roman IV. odmítl
Bitva u Mantzikertu
- Vnitřní spory v byzantské říši
- Maloasijské provincie se dostaly pod vliv seldžuckých Turků

Clermont 1095

1071–1091

Válka v Byzanci

Alexios I. Komnenos požádal
papeže o pomoc

1089

Jednání s Urbanem II. o církevní
unii

1095

Koncil v Piacenze (březen)

Koncil v Clermontu (listopad)

1096:

Tažení chudiny a

západoevropský antisemitismus

Petr Poustevník

Valter Bezzemek

Volkmar

Židovské pogromy v Porýní a
Pomohání

Flandry

Gottfried z Bouillonu

Balduin z Bouillonu

Francie

Hugo z Vermandois

Normandie

Robert z Normandie

Štěpán z Blois

Provence

Raimund ze St. Gilles

Itálie

Bohemund z Tarentu

Tankred

Urození účastníci

Květen 1097:
Obléhání Nikáje

**Tažení Malou Asií do Sýrie
(1096–1098)**

Červenec 1097:
Bitva u Dorylea

Konstantinopol
Červen 1096 – květen 1097

- Lidové houfy
Přesunuty do tábora Kibotos

- Rytířské družiny
Alexios I. Komnenos
vyžaduje „*lizion/lizios*“
Přísaha věrnost výměnou za
slib budoucí odměny

- Vytvoření válečné rady

Říjen 1097 – červen 1098
Obléhání Antiochie:

První nedorozumění

Alexios I. Komnenos

- Vycházel z pozdně antické imperiální tradice
- Byl vrchním zákonodárcem i soudcem

- Současně ale chápal status leníka, pokusil se vytvořit nový typ vazalů bez léna (*lizion*)

- Postupně si vynutil slib věrnosti na všech urozených účastnících
- Někteří se jej snažili dodržet (Raimond z Toulouse), jiní (Bohemund z Tarentu) jej pokládali od začátku za neplatný

- Obléhání Antiochie (1097/1098), rozpad koalice

Červenec 1099

Dobytí Jeruzaléma

Godefroi z Bouillonu

„*advocatus Sancti Sepulchri*“

1100

Jeruzalémské království

Čtvrtá křížová výprava

- 1198: Inocenc III. vyhlásil pouť do Svaté země, odmítl světské vedení výpravy
- 1201: Smlouva s benátským dóžetem Enricem Dandolem, příslib 85.000 marek stříbra a poloviny kořisti
- 1202: Dostavila se pouze třetina ohlášeného počtu, Enrico Dandolo slíbil odpustit dluh výměnou za dobytí Zadaru
Papežský legát Petr z Capuy pohrozil křížákům exkomunikací
- Listopad: Pád Zadaru
- 1203: Z vězení v Konstantinopoli unikl Alexios Angelos, nabídl křížákům 200.000 marek ve stříbře, pomoc při tažení do Svaté země a církevní unii
- Duben: Mezipřistání na Korfu, první nepokoje (květen)
- Červenec: Pád Konstantinopole, na trůn dosazen Izák Angelos s Alexiem

13. duben 1204

- 1203: Izák Angelos s Alexiem vypsalí mimořádné daně, Podařilo se však vybrat asi polovinu dlužné částky
- 1204: Lednové nepokoje v Konstantinopoli, Palácový převrat, moc převzal Alexios Dukas (Murtzuflos)
Obrat v názorech císařského dvora
- Březen: V křížáckém táboře dohodnuty podmínky útoku na město
Benátčané a Francouzi se dohodli na dělení kořisti v poměru 3/1
Hledání budoucího císaře (Filip Švábský, Bonifác z Montferratu)
9. duben: První útok na město, odražen s těžkými ztrátami
12. duben: Útok z moře
13. duben: Počátek velkého třídenního drancování

„Den“ poté...

- Brutální drancování města, včetně křesťanských svatyní

9. květen 1204

- Prvním latinským císařem zvolen flanderský hrabě Balduin

- Latinské císařství trvalo do roku 1261, kdy Konstantinopol obsadil Michael VIII. Palaiologos

- Kuriální legát Petr z Capuy po krátkém váhání výpravu rozpustil, aniž by dosáhla břehů Svaté země

Východní Středomoří na prahu nových časů

Slabé Latinské císařství v Konstantinopoli

- Balduin I. (císař) ovládl Bospor a Dardanely,

- Bonifác z Montferratu si založil soluňské království

- Ve volném lenním poměru k císařství bylo achajské knížectví a vévodství athénské

- Zcela nezávislé bylo Bulharsko

Fragmentace byzantské moci

- Epiros, Trapezunt, Nikája

Mocenský vzestup Benátek,

- Vznik vlivné sítě obchodních stanic